

Broj:499-8-PŽS-9/17

Datum:06.04.2017.godine

Vlada Republike Srpske
Ministarstvo porodice, omladine i sporta
N/r ministrice, dr Jasmina Davidović

Predmet: Dječija igrališta, preporuka dostavlja se

Poštovana,

Konvencija o pravima djeteta, član 31. utvrđujući pravo djeteta na odmor i slobodno vrijeme, učešće u igri i rekreativnim aktivnostima, koje odgovaraju njegovoj dobi, mogućnostima i sposobnostima, istovremeno obavezuje državu da osigura svakom djetetu njegovo ostvarivanje bez diskriminacije po bilo kojem osnovu kao i svako pravo iz Konvencije.

Pri tome, najbolji interes djeteta mora biti prioritet u ostvarivanju ovog prava djeteta i svim aktivnostima djeteta u njegovom slobodnom vremenu.

Igra i rekreacija su neophodne za zdravlje i blagostanje djece i unapređuju razvoj kreativnosti, imaginacije, samopouzdanja, lične efikasnosti, kao i fizičke, društvene, kognitivne i emotivne snage i vještina.¹

Ostvarivanje prava djeteta na odmor, igru i slobodno vrijeme uz brojne prednosti koje doprinose razvoju i odrastanju djeteta, istovremeno ima i preventivno djelovanje u smanjenju rizika kojima su djeca izložena u vremenu kada ne znaju šta bi radili.

Pravo na slobodno vrijeme zahtijeva da se ono ostvaruje, prije svega, u uslovima u kojima će djeca biti sigurna i zaštićena i u kojem će njihov najbolji interes biti prioritet.

Pravo djece na igru, slobodno vrijeme i rekreaciju dobrim dijelom je vezano i za igrališta za djecu.

Za razliku od igraonica za djecu², pitanje dječijih igrališta nije adekvatno uređeno³. Ako se izuzmu školska igrališta⁴ koja su dio osnovnog standarda školskog prostora, koji se jednim

¹ UN Komitet za prava djeteta, Opšti komentar broj 17 o pravu djeteta na odmor, slobodno vrijeme, igru, rekreativne aktivnosti, kulturni život i umjetnost, član 9.

² Godišnjim izvještajem za 2010. godinu, Ombudsman za djecu ukazao je na potrebu da dječije igraonice moraju ispunjavati standarde i normative prilagođene djeci, kako bi se ovaj vid organizovanja i druženja djece stavio pod nadzor i doveo u sklad sa zakonskim uslovima i djeci obezbijedila potpuna sigurnost.

dijelom odnosi i na na pitanje prostora namijenjenog školskom igralištu, brojna pitanja koja se odnose na uslove, zahtjeve i standarde po različitim osnovama, a koja igrališta za djecu moraju ispunjavati, nisu definisana.

Prostornim planom jedinica lokalne samouprave određuju se i moguće lokacije za dječija igrališta, najčešće u sklopu uređenja javnih zelenih površina ili izgradnje drugih objekata. Dječija igrališta, i ako su građevine, prema važećim propisima ne podliježu obavezi izdavanja građevinske dozvole.

Za sva dječija igrališta izgrađena na javnim površinama, jedinice lokalne samouprave moraju osigurati potreban nadzor i preuzeti odgovornost za brigu o djeci.

Za dječija igrališta koja se nalaze na površinama koje pripadaju školi, vrtiću ili drugoj javnoj ustanovi za brigu o djeci, odgovornost za bezbjednost djece je na samoj ustanovi.

Međutim, pitanju bezbjednosti djece i odgovornosti, i za nadzor i održavanje igrališta, prethode brojna pitanja, prije svega pitanja njihove izgradnje i održavanja, pitanje vlasništva, uslova i zahtjeva koja igrališta po različitim osnovama moraju ispunjavati, a koji moraju biti poznati i prije nego se igralište stavi u funkciju.

Posebno i ključno pitanje je koji nadležni organ konstatuje da izgrađeno igralište ispunjava sve potrebne uslove i da može biti u funkciji.

Zakonom o predškolskom vaspitanju i obrazovanju⁵ utvrđeno je da nadležna prosvjetna inspekcija ima obavezu u roku od 30 dana od dana dostavljanja dokumentacije izvršiti kontrolu ispunjenosti uslova za rad igraonice u skladu sa standardima i normativima za oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja, što znači da igraonica može biti u funkciji tek kada se konstatuje da ispunjava potrebne uslove.

Pitanje je koji su to uslovi i standardi koji moraju biti ispunjeni u izgradnji igrališta, ko vrši provjeru da li su ti uslovi ispunjeni i ko daje dozvolu da se igralište može koristiti.

Zakonom o opštoj sigurnosti proizvoda BiH⁶ propisano je da svi proizvodi koji se stavljaju na tržište moraju biti sigurni. Proizvođač je obavezan stavljati na tržište samo sigurne proizvode, a to obavezuje da oprema i sprave koji se postavljaju na dječija igrališta moraju biti i proizvedeni i postavljeni u skladu sa evropskim normama iz navedene oblasti.

Na žalost, zbog nedorečenosti propisa, tek onda kada problem nastane postavlja se pitanje čije je igralište - ko je vlasnik, ko je odgovoran za održavanje igrališta, ko vrši nadzor nad istim, a to su upravo pitanja za koje odgovori moraju biti poznati i prije nego se igralište stavi u funkciju.

³ Godišnjim izvještajem za 2015. godinu, Ombudsman za djecu ukazao je da brojna pitanja koja se odnose na dječija igrališta: čije je igralište, ko vrši nadzor nad istim, ko je odgovoran za njegovo održavanje i sl, nisu adekvatno uređena.

⁴ Uredba o pedagoškim standardima i normativima za osnovno obrazovanje i vaspitanje, „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 51/11

⁵ Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 79/15, član 19

⁶ Zakon o opštoj sigurnosti proizvoda, „Službeni glasnik BiH“ broj 102/09

Imajući u vidu naprijed navedeno, te zakonom utvrđena ovlaštenja Ministarstva porodice, omladine i sporta⁷ Ombudsman za djecu, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim zakonom,

Ministarstvu porodice omladine i sporta predlaže preduzimanje potrebnih mjera i aktivnosti radi otklanjanja situacija koje dovode do povrede prava i interesa djece, na način da, po potrebi, u saradnji sa drugim nadležnim institucijama:

- definiše propise, zakone i podzakonske akte koji se odnose na dječija igrališta, a što uključuje njihovu izgradnju, održavanje, nadzor, evidentiranje i, posebno, nadležni organ, koji daje dozvolu za rad, te
- evropske norme koje je Bosna i Hercegovina prihvatila, a koje obavezuju na dosljednu primjenu kada su u pitanju dječija igrališta po različitim osnovama,

da Ombudsmana za djecu u roku od 15 dana obavijesti o preduzetim mjerama.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu
dr Nada Grahovac

⁷ Zakon o republičkoj upravi, „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16, 57/16, članom 22. utvrđeno je, između ostalog, da Ministarstvo prati primjenu konvencija koje se odnose na zaštitu i prava djece.